

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

72. Crux refos. Ciueneci, in Prouinc. Fochiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

trione Astronomiæ Sinensis. Eodem nimirum aditu Christi crux palatium subiit; sibi quo nonnullos auctoravit ex primariis Eunuchis, quorum unus, quem post laudabimus, præstanti opera, parvus Sinarum Imperator baptismo lustratus est cum Imperatrice ipsius parente.

Dum verò ubique operi, nostri feliciter instarent, Adamus Scial in Singanfu, vrbe Scensienſis Prouinciæ Principe, infracta constantia laborem sudabat, nemini vtilem; sibi patientiæ innictæ diuitis vberem. Nusquam tot alibi accusationes, iniuriæ, vadimonia, probrosæ passim epigraphes in legem Christianam, ea in ipsum foris conuitia exhibulantium, & contumeliæ; domi molestiæ & æræmnæ, vt eius quidam socius, Nanchini carcerem expertus, mitiorem putaret, commoratione illa Singanfuana. Sed hoc demum anno mutatione omnium repentina, eos legit tolerantia suæ fructus, qui nisi miraculo adscribi non possint; nam exinde omnes ita est nactus sibi beneuolos, eosque maxime qui se præ cæteris vexassent, vt templum ædificaret sanè magnificum & ornatum, sed in eo prorsus mirabilius reliquis quod fere ex stipe ab ethnicis non tam corrogata, quam certatim collata constructum est; corumque frequentia celebratum dum verba faceret de negotio salutis, cuius summa esset, obseruatio legis Christianæ. His circumfusum lætitiis Adamum, & iam ethnicorum quinquaginta lustratis gaudentem primitiis, Regium diploma in aulam accersit, & in noui gregis continuanda cura, partes eius, vnus è sociis accipit. Fuere, quidem eiusmodi vrbes, & oppida ingenti numero, quibus veræ salutis, ministerio Patrum affulsit prima lux, vel si ex aliquo æternitatis fatu iam emicuerat, latissimè fusa est; verum huiusce faustitatis palmam tulit Prouincia Fochiensis, cuius ex Metropoli Pocco incredibile est P. Alenius, quot terras obierit, ignem Christi quàm longè sparserit, Christianorum cætus quàm multos coegerit; quot Ecclesias fundarit, Ciuencum sola, Metropoli prope par, nisi quod situ felicior, operarij cuiusuis in extinctum robur, & animos, magnitudine laboris fructuosissimi potuit exhaurire. Quem fortè Deus inditio voluit ineluctabili animare, adorata illic veteribus seculis, Christi crucis; Dum enim antiquæ fabricæ sepulta rudera educunt fossores, in marmor incidunt crucis effigie visendum, crassitudine digiti extantis, & concinnitate pulcherrima figuratæ. Surgebat in altum palmos duos & sesqui, tanquam scapus ex vmbilico plantæ, illic notissimæ, quod fronde æboribus craterem formet aspectu elegantem; accurrunt Sinæ ad spectandum id signum; nam iis vbique venerabilis est quibus antiquitatis odor; auent multi de illo cognoscere; docentur illius intelligentiam, & arcani illius maiestate benefica molliti, Christianismum profiterentur. Ad hæc argumento inexpugnabili, falsè ridebatur Bonziorum mendax garrulitas, qui Patrum commentum interpretari soliti legem Christianam, cernebant illam euidenter possessionis antiquæ iure sectis omnibus Sinarum esse potiore. Verum enim vero nullum crux egit

71.
Repentini
fruct laborū
sterilium.

72.
Crux refos.
Ciuencei, in
prouinc Fo-
chiensi.

73.
Prodigiosa
morū com-
mutatio in
Neoph.

triumphum clariorem, quam de suffixis in crucem *vi iis & concupiscen-
tiis*, quibus Neophyti quotidiano miraculo suas ornabant victorias, &
qui heri effraenes vitam quadrupedum vixerant, hodie Christiani, an-
gelos viuebant: Locus est Hancei sacro fonte iuuenis Literatus, clam
patre ethnico, & valde occulte; at ne spatio quidem vnus diei celare
potuit quod erat, adeo se ab eo qui fuerat petulanti, & immergero
diuersum mox prodidit. Agnati quā sectæ contemptum indignati, quā
paterni iuris vsurpationem in deligenda vitæ ratione, parenti suadebant
cum ad idola retraheret; quibus sapiens senex, imò, ait, si nondum
Christianus foret, omnibus lachrimis & precibus agerem, vt esset,
nec vel in crastinum tantum boni differret; per me quidem vt talis fie-
ret multis pridem ab annis fecissem, si quod video in illo factum, pu-
tassem fieri potuisse, & intelligere valuissem vim illam Christiani la-
uacri quod illi Patres contulerunt cœlestem, & diuinam, quæ conuer-
sione subita dæmonem transformat in Angelum; nam is, inquit, nu-
dius-tertius in omnem effusus libidinem, peruersitatem, proteruiam,
& curationis omnino desperatæ; mihi nunc parenti, exemplo est, pu-
dētque hoc ætatis, licet innoxie, & laudabiliter exactæ, abesse longius
ab ea virtute, quam haud scio quo satū in eo natam, pauci à baptismo
absoluerunt & perfecerunt dies, addēnsque de placabili modesto, do-
cili grauique illius iam Christiani ingenio complura in eo hæsit, quod
in iuvene nuper flagitiis dedito, iure portento vocabatur simile; pudore
videlicet ab occurso, affatu, & aspectu feminatum, auerso, & re-
fugo, in quem antea effrons, & insolens palam ferebatur, nunc ad col-
loquium si cogitur cum iis consistere, collectus intra se, fixisque in ter-
ram oculis id agit, anxius interim, ferēnsque verecundē si vel dubitat
ab iis se aspici; virgo denique renatus videtur, in quo vtiā, & no-
stræ virgines illum æquent.

Ob hæc beatum me arbitror, & illam Christianorum legem millies
appello, & prædico sanctam, cuius etiam prima professio alumnos suos
sanctos facit.] Hæc ille quibus aduersarij fraudulentis comminaci nihil
poterant quod opponerent, plus nimio certi nusquam apud sequaces
idolorum, integritatem illam repertum iri, quā in nouitiis Christia-
nis negare non poterant. Porro conuersiones morum tam admirabiles &
nouæ, in decrepitis quoque, ac semper eatenus dissolutissimis senibus, ar-
gumentum erant, quo cunctæ Bonziorum iugulabantur calumniæ, & ve-
ra, si non erro, causa, cur in gente cultu, & ingenio docta miraculis pluri-
bus parceretur, quæ illic tantum necessaria sunt, vbi debilitas ratiocinan-
di mentem præbet assensionis difficilem. Quanquam ad damnandam su-
perstitionem ethnicorum, & corroborandam Neophytorum fidem,
tot omnis generis morborum sanationes extiteret, tot è cœlo vñs,
tantum in dæmones imperium, tam multa denique naturæ viribus ma-
iora, vt iustum possint volumen conflare; sed me magis virtutum pars
illa delectat, quæ nihilo ad fidem propagandam quā ea prodigia mi-
nis